

REALIZACJA I EFEKTY WYBRANYCH PROGRAMÓW ZDROWOTNYCH NA TERENIE MIASTA RZESZOWA

STAN ZDROWIA MIESZKAŃCÓW RZESZOWA NA PODSTAWIE DANYCH EPIDEMIOLOGICZNYCH

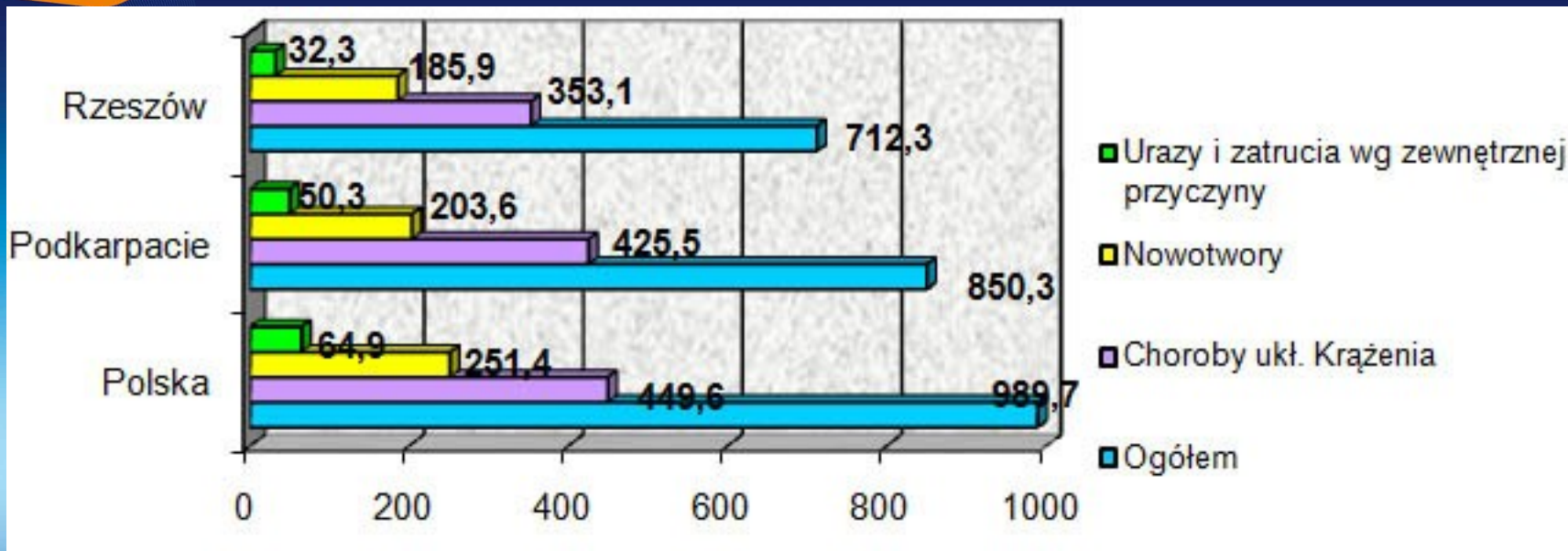
Głównymi przyczynami zgonów mieszkańców Rzeszowa, podobnie jak Polski i ogółu miast, są choroby układu krążenia, choroby nowotworowe oraz urazy i zatrucia.

Zgony wg głównych przyczyn w Polsce, woj. podkarpackim i Rzeszowie w latach 2004-2007 (na 100 tys. ludności)

Zgony według głównych przyczyn	Rok	Polska	Woj. Podkarpackie	Miasto Rzeszów
Choroby układu krążenia	2004	441,8	435,4	351,9
	2005	440,8	435,0	357,7
	2006	442,0	410,9	325,5
	2007	449,6	425,5	353,1
Choroby nowotworowe	2004	240,5	190,6	221,3
	2005	242,0	196,3	200,1
	2006	246,3	200,6	203,0
	2007	251,4	203,6	185,9
Urazy i zatrucia wg zewn. przyczyny zgonu	2004	65,4	54,6	40,5
	2005	66,5	53,8	50,3
	2006	66,1	52,7	47,6
	2007	64,9	50,3	32,3

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych z: Głównego Urzędu Statystycznego („Rocznik Demograficzny 2009”, „Rocznik Demograficzny 2008”, „Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polski 2007”, „Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polski 2006”), Podkarpackiego Centrum Zdrowia Publicznego w Rzeszowie (bank danych o zdrowiu, dane powiatowe; publikacja „Sytuacja i stan zdrowia ludności w woj. Podkarpackim w latach 2005-2007”).

Zgony ogółem i wg głównych przyczyn – w Polsce, woj. podkarpackim, Mieście Rzeszowie w 2007 r. (na 100 tys. ludności)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z: Głównego Urzędu Statystycznego („Rocznik Demograficzny 2009”, „Rocznik Demograficzny 2008”, „Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polski 2007”, „Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polski 2006”), Podkarpackiego Centrum Zdrowia Publicznego w Rzeszowie (bank danych o zdrowiu, dane powiatowe; publikacja „Sytuacja i stan zdrowia ludności w woj. Podkarpackim w latach 2005-2007”).

Wskaźniki zgonów na 100 tys. mieszkańców z powodu chorób układu krążenia, nowotworów, a także urazów i zatruc na 2007 rok, w Rzeszowie są niższe zarówno na tle kraju jak i województwa.

Dominującą przyczyną zgonów mieszkańców Rzeszowa są choroby układu krążenia.

Zgony mieszkańców Rzeszowa z powodu nowotworów złośliwych wg płci, umiejscowienia i wybranych grup wieku w 2007 r.

Umiejscowienie		Liczby bezwzględne	Współczynniki surowe na 100 tys.	Współczynniki standaryzowane na 100 tys.	Współczynniki struktury %	Z liczby zachorowań ogółem w grupach wiekowych			
						40-64 lat		65 lat i więcej	
						Liczby bezwzględne	Współczynniki surowe na 100 tys.	Liczby bezwzględne	Współczynniki surowe na 100 tys.
Ogółem		292	181,5	104,8	100,0	82	151,8	204	977,7
MĘZCZYŹNI									
Razem		171	223,7	151,3	100,0	42	169,6	125	1536,0
w tym	Narządy trawienne	48	62,8	40,3	28,1	10	40,4	37	454,7
	Narządy oddechowe i klatki piersiowej	37	48,4	35,0	21,6	15	60,6	22	270,3
	Męskie narządy płciowe	25	32,7	21,2	14,6	#	8,1	22	270,3
	w tym	gruczoł krokowy	23	30,1	19,0	13,5	#	8,1	21
Układ moczowy		9	11,8	9,8	5,3	4	16,1	5	61,4
KOBIETY									
Razem		121	143,3	73,9	100,0	40	136,8	79	620,7
w tym	Narządy trawienne	30	35,5	14,9	24,8	6	20,5	24	188,6
	Narządy oddechowe i klatki piersiowej	18	21,3	11,9	14,9	9	30,8	9	70,7
	sutek	23	27,2	14,1	19,0	6	20,5	17	133,6
	Żeńskie narządy płciowe	19	22,5	14,7	15,7	10	34,2	8	62,9
	w tym	szyjka macicy	5	5,9	4,2	4,1	3	10,3	#

Źródło: Podkarpackie Centrum Zarównia Publicznego w Rzeszowie „Nowotwory złośliwe w woj. Podkarpackim w 2007 roku”

Najwyższy współczynnik zgonów (standaryzowany na 100 tys.) z powodu nowotworów złośliwych występuje wśród mężczyzn, jest on dwukrotnie wyższy niż w grupie kobiet. Mężczyźni i kobiety umierają najczęściej z powodu nowotworów narządów trawiennych. Drugą przyczyną zgonów wśród mężczyzn stanowią nowotwory narządów oddechowych i klatki piersiowej, a następnie nowotwory narządów płciowych (w tym nowotwór gruczołu krokowego).

U kobiet drugą najczęstszą przyczynę zgonów stanowi rak sutka, następnie nowotwory narządów płciowych w tym rak szyjki macicy oraz nowotwory narządów oddechowych.

PROGRAMY ZDROWOTNE REALIZOWANE PRZEZ MIASTO RZESZÓW W RAMACH MIEJSKIEGO PROGRAMU PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI W LATACH 1999 – 2011

- Program profilaktyki raka piersi – badania mammograficzne
- Program profilaktyki raka piersi – badania ultrasonograficzne
- Program profilaktyki raka jelita grubego
- Program profilaktyki raka szyjki macicy
- Program profilaktyki chorób sercowo – naczyniowych
- Program szczepień przeciwko grypie
- Program szczepień przeciwko zakażeniom meningo i pneumokokowym

- Program wczesnego wykrywania wad wzroku w populacji 6 – latków
- Program profilaktyki wad postawy dla dzieci szkół podstawowych pn.: "Proste plecy"
- Programy edukacyjne adresowane do uczniów realizowane przez pion higieny szkolnej m.in.: "Racjonalne odżywianie - kapitał zdrowia na przyszłość", "Profilaktyka przeciw próchnicowa", „Higiena osobista”, "Profilaktyka choroby alkoholowej, uzależnienia narkotykami i nałogu nikotyny dzieci i młodzieży wieku szkolnego"
- Program WHO „Zdrowe Miasta” realizowany w Rzeszowie od 1995 r. w ramach przynależności do Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich
- Program WHO „Szkoła Promująca Zdrowie” realizowany w rzeszowskich szkołach – Miejska sieć szkół i placówek promujących zdrowie
- Programy i działania w ramach profilaktyki antytytoniowej m.in.: "Odświeżamy nasze miasta.TOB3CIT" (Tobacco free cities)
- Akcje promujące zdrowie np. z okazji „Światowego Dnia bez Tytoniu”, „Rzuć palenie razem z nami”, „Październik miesiącem walki z rakiem”, „Marsze Nadziei”, akcja pn.: „Promowanie zdrowia na festynach rodzinnych”, happeningi

EFEKTY REALIZOWANYCH PROGRAMÓW W 2009 i 2010 ROKU

Program profilaktyki raka piersi dla Miasta Rzeszowa – badania mammograficzne

Cel programu - spadek liczby zgonów wśród mieszkanki Rzeszowa z powodu nowotworów piersi poprzez wczesne wykrywanie nowotworów piersi i zmian chorobowych. Zwiększenie wykrywania nowotworów piersi we wczesnym stadium zaawansowania. Wzrost świadomości prozdrowotnej w zakresie regularnych badań mammograficznych, samoobserwacji i samokontroli piersi.

Realizator Programu - Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie – Pracownia Mammografii w Przychodni Specjalistycznej Nr 1 przy ul. Hetmańskiej 21.

Odbiorcy programu:

- Mieszkanki Miasta Rzeszowa mające stałe lub czasowe zameldowanie na terenie Rzeszowa, w latach 1999 do 2000 r. jeden rocznik kobiet 50 – letnich. Od 2001 r. do 2009 r. liczba uprawnionych była zwiększana, z programu korzystały kobiety mające 45 lat i więcej, a od 2010 r. kobiety 40 – letnie i starsze do 85 lat i więcej,
- kobiety nie pozostające w leczeniu z powodu schorzeń piersi w poradni onkologicznej chirurgicznej lub ginekologicznej Realizatora lub wymienionych poradniach innych świadczeniodawców,
- kobiety nie biorące udziału w tego typu programie: w ostatnim roku kobiety 45 – letnie i starsze i w ciągu ostatnich 24 miesięcy kobiety w przedziale wiekowym od 40 do 44 roku życia.

Świadczenia zdrowotne w ramach programu: badania mammograficzne, nauka samokontroli piersi przed badaniem mammograficznym, dalsza diagnostyka w razie potrzeby (konsultacje chirurgiczne, badanie USG z uwagi na budowę piersi lub podejrzenie zmiany patologicznej, BAC).

Liczba kobiet uczestniczących w programie oraz u których wykryto zmiany nowotworowe o charakterze złośliwym, łagodnym oraz liczba kobiet skierowanych do dalszej diagnostyki w latach 2000 - 2010 r.

Rok	Liczba uczestniczek programu	Nowotwory złośliwe	nowotwory łagodne, raczej łagodne, niejasne	Liczba skierowanych do dalszej diagnostyki
2000	1252	6	42	50
2001	920	11	80	80
2002	1792	4	161	245
2003	1000	4	56	60
2004	1000	3	39	42
2005	1000	7	101	108
2006	600	5	70	75
2007	620	5	55	60
2008	392	3	40	43
2009	659	6	64	70
2010	595	3	62	65

W 2010 r. wykonano w Szpitalu Miejskim 10 biopsji cienkoigłowych, stwierdzono cytologicznie:

- 6 zmian nowotworowych łagodnych (włókniakogruczolaki, torbiele)
- 1 podejrzenie raka
- 3 nieokreślone

Aparat do badań
mammograficznych w Szpitalu
Miejskim

Program profilaktyki raka piersi dla miasta Rzeszowa – badania USG piersi

Cel programu – wczesne wykrywanie nowotworów piersi i innych zmian chorobowych w grupie mieszkanek miasta od 20 do 39 roku życia. Wzrost świadomości prozdrowotnej poprzez edukację nt.: konieczności regularnych badań piersi, czynników ryzyka nowotworów piersi, samodzielnego badania piersi.

Realizator Programu - Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie – Pracownia RTG i Poradnia „K” w Przychodni Specjalistycznej Nr 1 przy ul. Hetmańskiej 21 i Pracownia USG w Przychodni Specjalistycznej Nr 3 przy ul. Hoffmanowej 8 a.

Odbiorcy programu:

- mieszkanki miasta Rzeszowa mające stałe lub czasowe zameldowanie na terenie Rzeszowa, w latach 2006 do 2009 r. kobiety od 20 do 44 roku życia. W 2010 r. programem były objęte kobiety od 20 do 39 roku życia.
- kobiety nie pozostające w leczeniu z powodu schorzeń piersi w poradni onkologicznej, chirurgicznej lub ginekologicznej Realizatora lub wymienionych poradniach innych świadczeniodawców.
- kobiety nie biorące udziału w tego typu programie w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Przebieg programu - rejestracja uczestniczki programu po okazaniu dowodu tożsamości w Pracowni USG, wypełnienie ankiety – wywiad pod kierunkiem technika radiologii lub pielęgniarki, złożenie stosownych oświadczeń (nie branie udziału w tego typu programie w ciągu ostatnich 12 m-cy oraz dotyczące zgody na przekazywanie danych osobowych w zakresie realizacji programu zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych), wykonanie badania USG piersi przez lekarza radiologa zgodnie z umówionym terminem, edukacja prozdrowotna przed i w trakcie badania, szczegółowa nauka samokontroli piersi pod kierunkiem położnej w Poradni Ginekologicznej jeżeli uczestniczka wyraża taką chęć. Wynik badania ocenia i opisuje lekarz radiolog.

Świadczenia zdrowotne w ramach programu - badania USG piersi, biopsja cienkoigłowa, nauka samokontroli piersi, dalsza diagnostyka w razie potrzeby (konsultacje chirurgiczne, badanie USG z uwagi na budowę piersi lub podejrzenie zmiany patologicznej, BAC).

Liczba kobiet uczestniczących w programie oraz u których wykryto zmiany nowotworowe o charakterze złośliwym, łagodnym, oraz liczba kobiet skierowanych do dalszej diagnostyki w latach 2006 - 2010 r.

Rok	Liczba uczestniczek programu	n. złośliwe	n. łagodne, raczej łagodne, niejasne	Liczba skierowanych do dalszej diagnostyki
2006	201	3	36	19
2007	450	1	100	23
2008	589	4	121	39
2009	457	4	88	17
2010	560	0	89	25

W 2010 r. wykonano w Szpitalu Miejskim 8 biopsji cienkoigłowych stwierdzono cytologicznie:

- 6 zmian łagodnych
- 2 zmiany nie diagnostyczne do dalszej kontroli.

Program pn.: "Profilaktyka raka jelita grubego"

Cel programu - wczesne wykrycie nowotworów jelita grubego i zmian chorobowych przed nowotworowych.

Realizator Programu - Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie - Szpital Miejski im. Jana Pawła II –Pracownia Endoskopii, przy ul. Rycerskiej 4

Odbiorcy programu:

- mieszkańcy Rzeszowa mający stałe lub czasowe zameldowanie na terenie Rzeszowa
- nie leczeni z powodu chorób jelita grubego w poradni chirurgicznej Realizatora lub innych świadczeniodawców
- osoby nie biorące udziału w tego typu programie w ostatnim roku.

Zapraszanie do programu: plakaty informujące o programie w placówkach realizatora programu – Przychodniach Specjalistycznych: Nr 1 przy ul. Hetmańskiej 21, Nr 2 przy ul. Lubelskiej 6, Nr 3 przy ul. Hoffmanowej 8a

Świadczenia zdrowotne w ramach programu:

- badanie kału na krew utajoną,
- wywiad, badanie i porada lekarza specjalisty,
- w uzasadnionych przypadkach badanie kolonoskopowe lub kolonoskopia z biopsją (w razie konieczności dalsza diagnostyka i skierowanie do właściwej placówki),
- edukacja prozdrowotna uczestników programu i przekazanie materiałów edukacyjnych.

Liczba uczestników programu i liczba osób którym wykonano badanie colonoscopowe i colonoscopię z biopsją oraz liczba osób u których wykryto zmiany nowotworowe o charakterze złośliwym lub łagodnym w latach 2005 - 2010 r.

Rok	Liczba uczestników programu	Liczba osób którym wykonano badanie colonoscopowe	Liczba osób którym wykonano badanie colonoscopowe z biopsją	Liczba wykrytych zmian nowotworowych
2005	282	43	12	
2006	224	48	11	
2007	260	55	11	
2008	260	55	33	18 zmian przed nowotworowych oraz 3 nowotwory
2009	42	0	0	0
2010	72	12	3	3 zmiany przed nowotworowe

W 2011 r. planuje się, iż w programie weźmie udział ok. 300 mieszkańców Rzeszowa.

Program WHO „Zdrowe Miasta” realizowany w Rzeszowie od 1995 r. w ramach przynależności do Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich.

Projekt „Zdrowe Miasta” został opracowany przez Biuro Regionu Europejskiego Światowej Organizacji Zdrowia w 1986 r. Efektem zaangażowania samorządu i Władz Miasta Rzeszowa jest 15. letnia realizacja Miejskiego Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki i obecna jego kontynuacja.

Główne założenie programu „Zdrowe Miasta”:

- **Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnych w sprawy zdrowia i tworzenie warunków dla jego poprawy**

Celem realizacji Programu opracowano Miejski Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki, którego głównymi założeniami są:

- **podniesienie rangi problematyki zdrowotnej i traktowania jej jako priorytetowej w skali miasta,**
- **inicjowanie działań na rzecz zdrowia publicznego (podkreślenie wpływu środowiska, indywidualnej odpowiedzialności za zdrowie, stylu życia)**
- **rozwój miasta w materialnym, środowiskowym i społecznym aspekcie.**

Główne cele Miejskiego Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki to:

- **Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców Rzeszowa**
- **Poprawa warunków środowiskowych (środowiska fizycznego i psychospołecznego)**

Program WHO „Szkoła Promująca Zdrowie” realizowany w rzeszowskich szkołach

Miejska sieć szkół i placówek promujących zdrowie powstała w 2002 r. Certyfikat przynależności do Miejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie otrzymały:

- przedszkola Nr: 5, 19, 22, 32, 34, 38, 40
- szkoły podstawowe Nr: 11, 14, 16, 17, 22, 25, 28
- Gimnazjum Nr 8
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1, Zespół Szkół Nr 3, Zespół Szkół Technicznych, Zespół Szkół Specjalnych.

Obecnie 30 placówek oświatowo – wychowawczych na terenie Rzeszowa spełnia kryteria SzPZ.

Nadrzędny cel SzPZ zdrowy styl życia członków społeczności szkolnej realizowany poprzez:

- tworzenie wspierającego, bezpiecznego i sprzyjającego zdrowiu środowiska fizycznego i społecznego,
- stworzenie wszystkim osobom, które pracują i uczą się możliwości poprawy swojego zdrowia,
- dokonanie zmian w zarządzaniu szkołą, relacjami międzyludzkimi, metodami nauczania i uczenia się.

Cele priorytetowe realizowane przez szkoły i przedszkola w ramach przynależności do projektu SzPZ to:

- zwiększenie liczby dzieci spożywających warzywa i owoce,
- zwiększenie udziału uczniów, rodziców, pracowników i społeczności lokalnej w atrakcyjnych formach spędzania czasu wolnego i propagowania zdrowego stylu życia,
- przygotowanie szkoły dla uczniów klas integracyjnych,
- zmniejszenie liczby palących nauczycieli i uczniów,
- zmniejszenie przemocy wśród uczniów,
- zmniejszenie natężenia hałasu w szkole,
- zwiększenie aktywności rekreacyjno – sportowej uczniów.

W ramach programu zrealizowano wiele programów i akcji, m.in.:

- 2003 r. – Program dofinansowany z Ministerstwa Zdrowia pn.: **“Wprowadźmy modę na niepalenie”**,
- 2003 r. – impreza plenerowa pn.: **“Zdrowa szkoła – zdrowe środowisko”**,
- 2004 r.- **I Rzeszowskie Forum Szkół Promujących Zdrowie.**

Największe osiągnięcia realizacji programu SzPZ na terenie Rzeszowa:

- **systematyczna realizacja programu w placówkach przyjętych do Miejskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie,**
- **coroczne przyjmowanie kolejnych szkół i przedszkoli do Miejskiej i Wojewódzkiej Sieci SzPZ,**
- **coroczne przeznaczanie ok. 2 mln zł z budżetu Miasta dla szkół na programy przeciwdziałania uzależnieniom.**

Programy i działania w ramach profilaktyki antytytoniowej m.in.: program finansowany ze środków światowej Fundacji ds. Walki z Chorobami Płuc z pomocą finansowa Bloomberg Philanthropies "Odświeżamy nasze miasta. TOB3CIT" (Tobacco free cities).

STREFY WOLNE OD DYMU TYTONIOWEGO W RZESZOWIE

Uchwała Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 24 stycznia 2006 r.

Ustala się strefy wolne od dymu tytoniowego
w miejscach publicznych takich jak:

1. place: **Ofiar Getta, Wolności**
2. **parki: Ogród Miejski im. Solidarności** (ul. Dąbrowskiego, Langiewicza) **Jedności z Macierzą** (ul. Pułaskiego, Ciepłińskiego), **Sybiraków** (ul. Ofiar Katynia), **Rezerwat Lisia góra, Olszynki.**
3. **Przystanki komunikacji miejskiej na terenie gminy Rzeszów.**

odświeżamy nasze miasta

TOB3CIT tobacco free cities

WARUNKI DO AKTYWNEGO WYPOCZYNKU

Miasto Rzeszów stwarza warunki celem zwiększenia możliwości aktywnego wypoczynku Rzeszowian. Baza sportowa i rekreacyjna obejmuje:

- 9 stadionów piłkarskich,
- 10 hal sportowych,
- 13 kortów tenisowych,
- 5 klubów jeździeckich,
- 9 klubów sportów walki,
- 7 klubów sportów rekreacyjnych,
- 17 klubów fitness i siłowni, strzelnicę oraz lodowisko czynne w sezonie zimowym,
- hala na Podpromiu zapewniająca kompleksową ofertę sportową.

W Rzeszowie istnieje również kompleks basenów w Rzeszowskim Ośrodku Sportu i Rekreacji (ROSiR) w skład którego wchodzi jedna kryta pływalnia oraz trzy baseny otwarte, czynne w sezonie letnim.

Na przestrzeni lat 2000 - 2005 powstały w mieście 3 przyszkolne, ogólnodostępne baseny tj. „Delfin” na Osiedlu „Nowe Miasto”, „Muszelka” na Osiedlu „Baranówka” i „Karpik” na Osiedlu „Krakowska – Południe”.

W sezonie letnim Rzeszowianie chętnie korzystają również z kąpieliska na Żwirowni, które otwarto w czerwcu 2003 r. W 2007 r. wybudowano keję i zakupiono lekki sprzęt pływający tj. rowery wodne i kajaki. W 2009 r. po oczyszczeniu dna akwenu i odnowieniu plaży Miasto stworzyło warunki do żeglowania. Zakupiono kilkanaście jachtów, na których mogą pływać dzieci i młodzież. Prowadzone są także szkolenia żeglarskie dla młodzieży.

Młodzież szkolna ma szansę zwiększać swoją aktywność fizyczną biorąc udział w zajęciach szkolnych z wychowania fizycznego odbywających się na salach gimnastycznych, bieżniach, skoczniach i różnego typu boiskach sportowych. Na przestrzeni ostatnich 2 lat oddano cztery kompleksy boisk o podwyższonym standardzie - typu „Orlik”. Mieszczą się one przy: IV Liceum Ogólnokształcącym, Szkole Podstawowej nr 13 (osiedle Staromieście), Szkole Podstawowej nr 25 (osiedle Baranówka), Szkole Podstawowej nr 5 (osiedle Słocina).

W ostatnich latach w Rzeszowie znacząco rozwinęła się forma rekreacji poprzez jazdę na rowerze, który dla wielu mieszkańców stanowi również środek transportu. Miasto stworzyło ku temu dogodne warunki poprzez sukcesywnie zwiększaną długość ścieżek rowerowych. Najdłuższe odcinki prowadzą wzdłuż obwodnicy miasta, przy ul. Powstańców Warszawy, Batalionów Chłopskich, Krakowskiej, Okulickiego, Warszawskiej, Witosa oraz Armii Krajowej. Obecnie długość ciągów rowerowo – pieszych wynosi ok. 80 km (stan na listopad 2010 r.). W Rzeszowie od listopada 2010 r. ruszył projekt rower miejski – czyli sieć wypożyczalni rowerów.

 rzeszów
stolica innowacji

www.rzeszow.pl

rzeszów

Rzeszów
tu rodzi się sukces

 rzeszów
stolica innowacji